

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки

Вибіркова навчальна дисципліна

**«УКРАЇНСЬКА МОВА
ЯК ІНОЗЕМНА
БАЗОВОГО РІВНЯ»**

Основні характеристики навчальної дисципліни

- Кількість кредитів/годин - 90, із них:
Практичні заняття - 30 годин;
Самостійна робота - 60 годин;
Вид контролю - залік.
- *(Залік виставляється на останньому занятті за результатами поточної успішності без додаткових заходів контролю знань).*

ВИКЛАДАЧІ, ЯКІ ВИКАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ:

- Шевченко Олена Миколаївна, к.пед.н., доц.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

1. Привітання. Фонетика. Система голосних і приголосних звуків сучасної української мови.

Знайомство. Усталені формули ввічливості.

Український алфавіт. Формули етикету

Фонетика - розділ мовознавства, що вивчає звуки мови, їх творення та функціонування.

Система голосних і приголосних звуків сучасної української мови:

- Голосні: 6 звуків - а, е, є, и, і, о, у (основні: а, е, и, і, о, у).
- Приголосні: поділяються на дзвінкі й глухі, тверді й м'які, сонорні; загалом - 32 приголосні звуки.

Український алфавіт - складається з 33 літер (10 голосних, 22 приголосні, ь - знак м'якшення).

ФОНЕТИКА

Співвідношення букв і звуків

Вимова голосних і приголосних звуків

Вимова окремих груп приголосних

Чергування
голосних
звуків

Чергування
приголосних
звуків

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

2. В аудиторії. Іменники: істоти й неістоти.
Рід і число іменника. Знахідний відмінок у
значенні об'єкта дії. Дієслово: інфінітив,
теперішній час

Іменники:

- Істоти — назви живих істот (людина, лікар, кіт).
- Неістоти — назви неживих предметів, явищ (книга, стіл, дощ).
- Рід іменника: чоловічий, жіночий, середній.
- Число: однина і множина.

Знахідний відмінок у значенні об'єкта дії — називає предмет, на який спрямована дія (читати книгу, лікувати пацієнта).

Дієслово:

- Інфінітив — початкова форма дієслова (читати, писати).
- Теперішній час — дія відбувається зараз або постійно (читаю, працює, навчаються).

ІМЕННИК

Це частина мови що означає назву предмета і відповідає на питання:

Хто?
назви істот

Що?
назви неістот

Лев

Дівчинка

Калина

Хліб

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3. В аудиторії. Форми особових займенників із прийменником (родовий відмінок).
Дієслово: інфінітив, теперішній час.
Дієслово *робити* (дієвідмінювання). Дієслово *бути* в теперішньому часі

Особові займенники з прийменником (родовий відмінок):
у/в мене, у/в тебе, у/в нього, у/в неї, у/в нас, у/в вас, у/в них.

Дієслово:

- інфінітив - початкова форма (що робити? що зробити?)
- теперішній час - дія відбувається зараз.

Дієслово робити (теперішній час):
я роблю, ти робиш, він/вона робить, ми робимо, ви робите, вони роблять.

Дієслово бути (теперішній час):
є (часто не вживається або опускається): Я студент(ка). Я є студент(ка).

ЗАЙМЕННИК		
частина мови, вказує на предмет, не називає його відповідає на питання хто? що? у реченні - підмет, другорядний член		
ОСОБА	ОДНИНА	МНОЖИНА
I	Я	МИ
II	ТИ	ВИ
III	ВІН, ВОНА, ВОНО	ВОНИ
особові займенники змінюються		
за відмінками		за числами

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

4. На вулиці. Вказівні займенники.
Числівники 1-20. Питальні слова *скільки?*
Де? Дієслово *бути* в теперішньому часі

Вказівні займенники:
цей, ця, це, ці; той, та, те, ті.

Числівники 1-20:
один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім,
дев'ять, десять; одинадцять, дванадцять,
тринадцять, чотирнадцять, п'ятнадцять,
шістнадцять, сімнадцять, вісімнадцять,
дев'ятнадцять, двадцять.

Питальні слова:
скільки? де?

Дієслово *бути* в теперішньому часі:
є (часто опускається): Магазин (є) тут.

**Числівник – це частина мови,
яка позначає кількість предметів,
або їхній порядок під час лічби.**
Числівники відповідають на питання
скільки? (один, п'ять, сто)
який? котрий? (перший, пятий,
сотий).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

5. Члени сім'ї. Присвійні займенники.

Запитання *чий? чия? чие? чий?*

Присвійні займенники

Показують, кому належить предмет, узгоджуються з іменником у роді й числі.

1-ша особа:

- мій (чий?) брат
- моя (чия?) сестра
- моє (чие?) ім'я
- мої (чий?) батьки

2-га особа:

- твій, твоя, твоє, твої

3-тя особа:

- його тато
- її мама
- їхні діти

Множина:

- наш, наша, наше, наші
- ваш, ваша, ваше, ваші

Присвійні займенники

Н.	<i>мій</i>	<i>моє</i>	<i>моя</i>	<i>мої</i>
Р.	<i>мого</i>	<i>мого</i>	<i>моєї</i>	<i>моїх</i>
Д.	<i>моєму</i>	<i>моєму</i>	<i>моїй</i>	<i>моїм</i>
З.	<i>мій, мого</i>	<i>моє</i>	<i>мою</i>	<i>мої, моїх</i>
О.	<i>моїм</i>	<i>моїм</i>	<i>моєї</i>	<i>моїми</i>
М.		<i>(на)моєму, моїм</i>	<i>(на)моїй</i>	<i>(на)моїх</i>

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

6. Члени сім'ї. Рід діяльності. Теперішній час дієслова (продовження). Дієслова II дієвідміни, їх дієвідмінювання. Стверджувальні та заперечні відповіді на запитання

Теперішній час уживається для позначення дій, що відбуваються зараз або постійно.

До II дієвідміни належать дієслова з інфінітивом на -ити, -іти.

Вони змінюються за особами й числами.

Приклад: говорити - говорю, говориш, говорить, говоримо, говорите, говорять.

Стверджувальна відповідь: так.

Заперечна відповідь: ні з часткою не.

Наприклад: Так, я працюю. Ні, він не студент.

Закінчення дієслів II дієвідміни

Особа	Закінчення		Приклади	
	однина	множина	однина	множина
Перша	-у (ю)	-имо (-їмо)	мчу, стою	мчимо, стоїмо
Друга	-иш (їш)	-ите (-їте)	мчиш, стоїш	мчите, стоїте
Третя	-ить (-їть)	-ать (-ять)	мчить, стоїть	мчать, стоять

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

7. Опис зовнішності. Частина тіла. Давальний відмінок особових займенників. Числівники 20-100. Прикметник. Запитання: *який? яка? яке? які?* Граматична категорія роду й числа прикметника

Давальний відмінок відповідає на питання
кому? чому?

Форми:
мені, тобі, йому, їй, нам, вам, їм.

Приклад:
Мені подобається ця людина.

Прикметник описує ознаку предмета й відповідає на питання

який? яка? яке? які?

Прикметник узгоджується з іменником у роді й числі.

Приклади:

- гарний хлопець
- гарна дівчина
- гарне обличчя
- гарні очі

ПРИКМЕТНИК

НАЗИВАЄ ОЗНАКИ ПРЕДМЕТІВ

ВІДПОВІДАЄ НА ПИТАННЯ:
*який? яка? яке? які?
чий? чия? чие? чий?*

- допомагає зрозуміти, на що схожий той чи інший іменник та чим він особливий;
- описує розмір, форму, колір та інші якості іменника;
- вказує на їхню схожість та відмінність;
- допомагає порівнювати предмети, вказує, у чому вони схожі та відмінні;
- дає нам змогу створювати образи та краще уявляти їхні деталі;
- робить нашу мову цікавішою та різноманітнішою.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

8. Час. Порядкові числівники. Місцевий відмінок іменників і порядкових числівників (де? коли?)

Порядкові числівники називають порядок предметів і відповідають на питання який? яка? яке? які?
Приклади: перший, другий, третій, четвертий, п'ятий.

Місцевий відмінок відповідає на питання де? коли?
Вживається з прийменниками у/в, на, при.

Приклади:

- у першому класі
- на третьому курсі
- у березні
- на другому поверсі

• Порядковий числівник	• Числівник третій
Н. восьмий	Н. третій
Р. восьмого	Р. третього
Д. восьмому	Д. третьому
Зн. восьмий, восьмого	Зн. третій, третього
Ор. восьмим	Ор. третім
М. (на) восьмому, (у) восьмім	М. (на) третьому, (у) третім

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

9. Календар. Родовий відмінок іменників.

Уживання дієслова *бути* в минулому, теперішньому і майбутньому часі

Родовий відмінок відповідає на питання кого? чого?

Використовується для позначення часу, належності та відсутності.

Приклади:

- першого січня
- немає часу
- початок рок

Дієслово *бути* в різних часах

- Теперішній час: є (часто опускається)
- Минулий час: був, була, було, були
- Майбутній час: буду, будеш, буде, будемо, будете, будуть

Приклади:

- Сьогодні (є) понеділок.
- Учора був вихідний.
- Завтра буде свято.

Відмінювання іменників.

Відмінок	Запитання
Називний	Хто? Що?
Родовий	Кого? Чого?
Давальний	Кому? Чому?
Знахідний	Кого? Що?
Орудний	Ким? Чим?
Місцевий	На кому? На чому?
Кличний	

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

10. Календар. Погода. Явища природи.

Ступені порівняння прикметників (без зміни основи).

Способи творення прислівників. Питальні речення.

Питальні слова: *хто? що? як? де? звідки? коли? який?*

Ступені порівняння прикметників (без зміни основи)
Утворюються за допомогою слів *більш / менш / найбільш / найменш*.

Приклади:

теплий - більш теплий - найбільш теплий.

Способи творення прислівників
Прислівники часто утворюються від прикметників за допомогою суфікса *-о, -е*.

Приклади:

швидкий → швидко

гарний → гарно

Вищий ступінь

Проста форма

корінь або основа прикметника + суфікс *-ш- (-іш-)*: *швидкий – швидшій, гострий – гостріший*

Складена форма

більш/менш + прикметник у початковій формі: *більш дорогий, менш відомий*

Найвищий ступінь

Проста форма

префікс *най-* + вищий ступінь порівняння прикметника: *найшвидший, найгостріший*

Складена форма

найбільш/найменш + прикметник у початковій формі: *найбільш дорогий, найменш відомий*

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

11. Харчові продукти. Дієслова теперішнього часу (І і II дієвідміни). Минулий час дієслова.

Майбутній час дієслова

Теперішній час уживається для дій, що відбуваються зараз або регулярно.

I дієвідміна (читати, працювати):
я читаю, ти читаєш, він/вона читає, ми читаємо, ви читаєте, вони читають.

II дієвідміна (говорити, любити):
я говорю, ти говориш, він/вона говорить, ми говоримо, ви говорите, вони говорять.

Минулий час утворюється від інфінітива і змінюється за родом і числом:
був / була / було / були, їв / їла / їло / їли.

Приклади:
Учора я їв(ла) суп.
Вона пила чай.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

12. Їжа. Знахідний відмінок прикметників у словосполученнях з іменників у значенні об'єкта дії. Орудний відмінок у значенні ознаки з прийменником з (із)

Знахідний відмінок прикметників
Уживається в словосполученнях з іменниками в значенні об'єкта дії
(відповідає на питання кого? що?).

Приклади:
їсти смачний суп
купити свіжі овочі
готувати гарячу страву

Орудний відмінок з прийменником з (із)
Означає ознаку або склад предмета.
Відповідає на питання з чим?

Приклади:
салат з овочами
кава з молоком
бутерброд із сиром

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

13. Заклади харчування. У їдальні, у кав'ярні. Словотвір. Склад слова. Дієслова (дієвідміни, час, вид). Інфінітив після *уміти, могли, можна, треба, слід*. Знахідний відмінок прикметників та іменників у значенні об'єкта дії (продовження)

Тема охоплює лексику, пов'язану із закладами харчування: їдальня, кав'ярня, ресторан, кафе, меню, офіціант, замовлення.

Приклади ситуацій:

- У їдальні ми обідаємо.
- У кав'ярні п'ємо каву.

Словотвір - це розділ мовознавства, що вивчає будову слів та способи утворення нових слів від уже наявних за допомогою спеціальних засобів, як-от префікси, суфікси, основи, щоб поповнювати лексичний склад мови, наприклад, «день» -> «щоденний» (суфіксальний) чи «писати» -> «переписати» (префіксальний). Він відрізняється від словозміни (зміни форм слова, як-от «стіл» - «стола») та формотворення («високий» - «вищий») тим, що створює слова з новим лексичним значенням

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

14. Купуємо продукти. У магазині. На ринку.
У супермаркеті. Час дієслова. Форми
майбутнього часу. Видові форми дієслова.
Знахідний відмінок іменників і прикметників
у значенні об'єкта дії (продовження)

Тема охоплює лексику, пов'язану з купівлею продуктів:
магазин, ринок, супермаркет, продавець, покупець, ціна,
каса.

Приклади ситуацій:

- У магазині купуємо хліб і молоко.
- На ринку купуємо свіжі овочі.
- У супермаркеті платимо на касі.

Час дієслова

Дієслово має три часи:

- теперішній - дія відбувається зараз
- минулий - дія вже відбулася
- майбутній - дія відбудеться

Форми майбутнього часу

Недоконаний вид:

буду купувати, будеш купувати, буде купувати.

Доконаний вид:

куплю, купиш, купить.

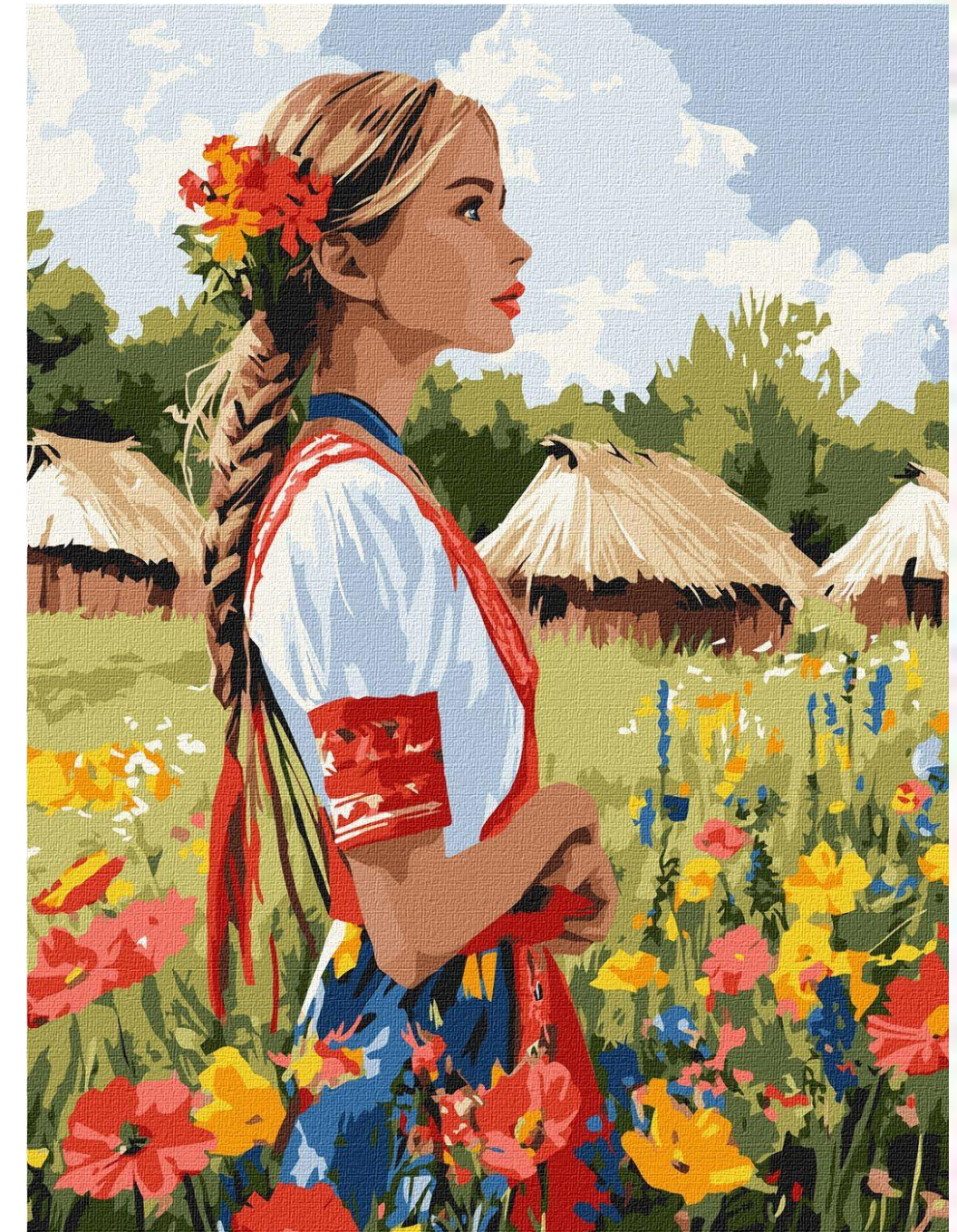
Предметом вивчення навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна базового рівня» є сучасна українська літературна мова з урахуванням адаптаційного, соціокультурного, комунікативного, загальнонаукового і фахового компонентів, представлених основними видами мовленнєвої діяльності інокомунікантів; норми сучасної української літературної мови, мовленнєвий етикет і культура спілкування; актуальні комунікативні ситуації, репрезентовані відповідними мовленнєвими актами й інтенційними програмами.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки): інтегрується з дисциплінами гуманітарного, природничого й суспільного спрямування та на рівні використання загальноновживаної нормативної лексики.

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна базового рівня» є досягнення практичного володіння мовою в межах рівня А2, достатньому для здійснення комунікації в соціокультурній сфері, що реалізується за допомогою комплексного підходу до підготовки майбутніх фахівців і передбачає взаємодію комунікативних, освітніх і виховних цілей. Комунікативна мета є основною й передбачає системний багатокомпонентний опис цілей комунікативно-орієнтованого навчання, в основу якого покладено модель мовленнєвої поведінки носія української мови. При цьому мова є засобом адаптації в чужому для інокомунікантасередовищі та засобом формування духовно багатой вторинної мовної особистості з початковим рівнем мовленнєвої компетентності та з готовністю до освітньої діяльності в умовах вищої школи.

**Дякую за
увагу!**

